

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 24.

V Ljubljani, v torek 29. januarija 1895.

Letnik XXIII

Protestantska delavska društva.

Ko je škof Reteler že l. 1848. povdarjal pravice delavskega stanu, je protestantska Nemčija že popolnoma spala v tem obziru. Še-le v najnovejšem času so se jeli tudi pastori gibati posnemajoč pri tem katoliške duhovnike. Prva protestantska delavska društva so nastala v renski pokrajini in na Vestfalskem, toda nastopila so skorej brez uspeha. Zanimiva je izjava nekega potnega pridigarja, ki ga je poslala južno-zapadno-nemška protestantska konferenca. Ta mož je rekel pričetkom t. m. pri nekem shodu v Darmstadtu to-le:

„1. Prva evangelijska delavska društva v renski pokrajini in na Vestfalskem so bila početkom samo nasprotstva zavednih protestantskih in krščansko mislečih delavcev proti katoliško-socijalnim društvom in proti agitaciji „brezdomovinskih in veri sovražnih socijalnih demokratov. Politično so bila konservativna, v gospodarskem obziru pa nasproti socijalističnim zahtevam popolnoma negativna.

2. Društva, ki so se ustanovila od l. 1888., oziroma od l. 1890. (vzlasti v Erfurtu, Hamburgu, Frankfurtu ob M., Baden in Württembergu) popuščajo boj proti Rimu, zbirajo delavce, ki še niso v socijalno-demokratični zvezi, ne ostajajo samo negativna glede gospodarskih zahtev in sestavljajo poseben gospodarski načrt. V tem obziru se „mladi“ bojujejo s „starimi“, ki še vedno tiščje pred vsem sovraštvo proti katoličanstvu.

3. Prihodnost evangelijskih delavskih društev bo zavisna od njihovega gospodarskega načrta. Če bodo svoj načrt imeli le kot prilžnost za predavanje in razgovore, ne bo njihov pomen mnogo večji, nego navadnih mladeniških društev; če jim bo pa

načrt temelj socijalno-političnega delovanja, utegnejo postati podlaga krepke evangelijsko-socijalne stranke.

4. Na deželi je sicer mnogo težje ustanoviti delavska društva, nego po mestih, vendar jih čas nujno zahteva.“

Te točke so jako znamenite, ker nam z jedne strani pojasnujejo moč katoliške cerkve in neplodnost protestantstva; z druge nam pa kažejo, kje je vodilna sila pri društvih in česa je torej najbolj treba. Protestantstvo nima druge moči, nego v protestovanju, v sovraštvu do katoliške cerkve. S tega stališča se mora razlagati vse njegovo javno delovanje. Do višjega smotra, do vzvišenejšega pojmovanja verske družbe se samo v sebi ne more popeti, dasi se posamni udje njegovi po svoji vlastni naravi časih upirajo temu neplodnemu duhu. V katoliški cerkvi je to ravno narobe. Cerkev ima najsplošnejši namen in zanj deluje. Ta namen je skupni večni blagor človeštva. Kedor si napolni srce z navdušenjem do tega namena, kedor še more bratnega očesa pojmovati veličastnost človeštva skupne večne sreče, ta je sam po sebi navdahnjen najlepše in hkrati v objektivni resnici človeške narave in božjega razodetja temeljujoči vseobsežni ljubezni. Ta ljubezen se mora pokazati tudi v dejanjih za namen se mora delovati, a tudi žrtvovati in trpeti. Za človeštvo in njegov pravi blagor vnete možjunake, more roditi le čisto, vse obsegajoče katoliško načelo. Kako pa deluje za konečno stalno srečo človeštva, ta ima gotovo za časno blagostanje svojih soljudij toplo srce, tembolj ker je delovanje za večni namen v mnogih obzirih združeno s pogojem zdravega in srečnega zemskega obstanka. Šele katoliško načelo vzbuja v srcu vernega človeka — pravo sočutje do bližnjega, pravo pojmovanje bolelij, ki ga tlačijo. Jokaj z jokajočimi, trpi s tr-

pečimi, sam v sebi čuti krivico, ki jo trpe drugi, bodi z berači in za berače sam berač, z zatiranci sam zatiran, s priprostimi in neukimi sam priprost, se glase katoliškega načela zakoni. Kar je pri protestantskem in vsakem drugem nekatoliškem vrhovnem načelu izjema, je katoličanom pravilo. Drugod se z ozirom na načelo izjemno lahko posamniki otresejo svojih napačnih pojmov in prično pravo delovanje človeštva v korist, pri katoličanih so glede na načelo vsi v to zavezani. Žalibog, da vzrajata duh časa in slabost človeške narave le prepogostoma nedoslednost mej načeli in delovanjem. Da, tako daleč smo že prišli, da se katoliška načela imenujejo in tudi smatrajo za strankarska, dasi so po svojem bistvu vsesplošnega, svetovnega, čas in prostor premagujočega pomena in bi prenehala biti katoliška, če bi se jim vzela ta znak.

Drugi nauk iz protestantskega socijalnega politika besedij nas uči, da samo zatrjevanje načel oboje malo pomaga. Načela ne smejo biti samo zato, da se o njih pridiguje, predava, da se manj ali bolj znanstveno razgovarja o njih, marveč so zato, da se po njih dela. To velja pred vsem zaradi vseobsegajočega značaja v katoliških načelih. Katoliška načela niso samo kak modroslovsk sestav, marveč so akcijski program, katerega izvršitev je za blagor človeštva nujno potrebna. Uprav za naš čas, ko se v javnosti, hvala Bogu, tolikrat tako lepo povdarjajo katoliška načela, ko se na njihovem temelju snuje toliko raznih društev, je treba posebno povdarjati izraženo misel. Uprav za dobo, v kateri živimo imamo od Boga razsvetljenega vodnika v svetem očetu Leonu XIII. in v njegovih okrožnicah imamo po neizpremenljivih katoliških načelih prav za sedaj sestavljen program za delovanje katoliških društev in katoliških shodov, pa

LISTEK

Zlatomašnik fra Grga Martić.

Iz Zagreba, 23. jan.

V Kreševu, v starodavnem bosanskem samostanu, je proslavil dne 14. januarija prav skromno svojo zlato mašo fra Grga Martić. Kdorkoli je prebral dela tega znamenitega pesnika, posebno še njega „Osvetnike“, spomnil se je gotovo na dan te slave, koliko je ta pesnik mukotrpane raje preživel od zgodnje mladosti pa do okupacije njegove domovine. Videl je proslavljeni pesnik vse grozne muke, ki jih je trpel nesrečni krščanski narod v Bosni, a kar ni videl, to je našel v narodnih pesmeh, saj so le-te opisale prav živo grozno dobo turškega gospodstva v tej zemlji.

Pa da zapusti potomstvu spomin na te žalostne čase, lotil se je večjega pesniškega dela, ki ga je prozval „Osvetnici“. S tem delom je umni pesnik povzdignil narodno pesem do največje višine ter se z njim more pripodobiti jedino Mažuraničev „Cengić aga“. V hrvatskeji književnosti zavzema tedaj Fra Grga Martić odlično mesto, pa je zatorej njegovo zlato mašo proslavil ves hrvatski narod.

Fra Grga Martić se je narodil dne 5. februarija 1822 v Posušju kotara ljubuškega v Gornjeji Hercegovini. Oče Grga in mati mu Jelena Kukuljević sta bila kmečkega rodu. Leta 1834 pride na-

darjeni mladenič v bosenski samostan v Kruševu, kjer dovrši pet razredov gimnazije ter stopi za tem sam v frančiškanski red. V Požegi dovrši šesti razred. V Zagrebu je dokončal filozofijo leta 1839 do 1840, a bogoslovne nauke v Stolnem Belemgradu leta 1844.

Ravno takrat je bil Ljudevit Gaj na vrhuncu svoje slave. Vsi odlični možje so se ga oklenili, a med ostalimi tudi Bošnjak Jukić, pa tudi pobratim mu Martić. Ze v Zagrebu je začel Martić pesme skladati, a Gajeva je zasluga, da se je po mladih frančiškanih narodna zavest začela širiti tudi po južnej Bosni in viteškeji Hercegovini.

Leta 1845 se povrne Martić v Bosno ter začne zbirati narodne pesme s F. Jukićem in M. Sunjićem. Martić sam jih je nabral do 200. Zbirko je imel vrediti Jukić, ali še le po njegovej smrti leta 1858 izdal je o. Filip Kunić v Oseku jeden del zbirke pod naslovom „Narodne pjesme bosanske i hercegovačke“. Ostalo zbirko pa so izročili pokojnemu književniku A. Brliću v Brodu. Le tej dragoceneji zbirki je napisal Martić (pod ptujim imenom Ljubomira) predgovor, v katerem živo opisuje prošlost naroda v Bosni in Hercegovini, potem životopis in prekrasno elegijo Jukiću.

Leta 1850 je postal fra Grga Martić župnikom v Sarajevu v prav burnem času Omer paše Latasa. Leta 1854 ga postavijo na župo Ponijevo pri Zepču, ali se povrne že za leto dni posredovanjem svojih

starešin in škofa Sunjića v Sarajevo kot zastopnik katoliškega naroda in redovniške države za vlade vezirja M. Churžid paše. Ko je kasneje nakanil tedanji provincijal Pašalić bosanske frančiškane upotrebiti za neko misijo na Bolgarskem, izbral je za to službo Martića. Le-ta misija se sicer ni posrečila, ali Martić je vendar prepotoval del Vlaške in Bolgarske ter napisal v „Katol. Listu“ članke: „Katolici u Vlaškoj, Bugarskoj i Hercegovini“. Kmalu potem ga postavijo za profesorja mladeži v Kreševu, kjer napiše I. del „Osvetnika“.

Leta 1860 ga prestavijo na župo pri Novem Sehru, kjer je nadaljeval druga dva dela „Osvetnika“. Tukaj se je naučil tudi francoski ter je prevzel Racinovo „Ifigenijo“, speval naivno Chateaubriandovo pripovedko „René“ tor počel prevoditi Vergilijevo „Eneido“.

Prva dva dela sta dogotovljena ali neizdana, a dva dela „Osvetnika“ sta se tiskala še le l. 1863. Poslednjega leta nahajamo Martića zopet v Sarajevu kot župnika, državnega in narodnega zastopnika in člana vrhovnega vilajetskega sveta. Tukaj ostane do leta 1878. V tem času zlate svoje dobe ni mogel napisati nič razven jedne pesme škofu Strossmayerju prigodom petindvajsetletnice in posvečenja cerkev v Djakovem, ki je bila tiskana v „Glasniku Djakovačkom“, in IV. del „Osvetnika“: „Viko i Zelić“. Utemeljil je tudi katol. narodno šolo, ki je pa l. 1879 zgorela. (Konec sledi.)

3/4 6 M. M.

tudi katoliških poslancev in katoliških mož. Kar uče sv. oče ne smemo samo mi učiti, marveč to moramo zahtevati, da se izvrši, iz tega si moramo z ozirom na razmere, v katerih živimo in delujemo, sestaviti vodila za vse javno delovanje. Državno in socialno-politična načela papeževih okrožnic morajo prodreti mej ljudstvo in izmej ljudstva v javnost, do postavodajavnih zastopov, do vladajočih oseb. Svoje zahteve morajo znati izražati ljudje sami brez kaknega nepoklicanega tolmača, še bolj pa brez kaknega oholega političnega samodržca. Svoje razmere sami najbolje spoznavajo in če so količkaj organizovani, bodo znali tudi sklepati iz njih svoje zahteve. Skrbeti moramo samo za to, da se organizujejo po pravih načelih. Verske in narodne zahteve jim morajo biti jasne, a poleg njih morajo znati zahtevati tudi svoje gospodarske tirjatve, ki se menjajo po stanu in deloma tudi po krajih. Temu pa najbolj pomagajo krajevno omejena društva.

Brez dvojbe bomo imeli še mnogokrat priliko govoriti v ti zadevi in pojasnjevati marsikak čuden predsodek, ki dosedaj mnogokrat zelo škoduje. V današnjem članku omenjamo le jedno od vseh priznanih dejstev.

Tožba in ž njimi združenega zabavljanja proti današnjim razmeram imamo dovolj mej vsemi stanovi. V tem obziru „delujejo“ obrtniki, kmetje, delavci, diurnisti, uradniki itd. Priprost človek žive narave in količkaj globljega uma v tem zabavljanju polagoma — shira. Vedne pritožbe, ki mu jih izsiljujejo slabi časi, mu po malem razjedó moško delavno silo. Skrb in strah mu popolni z nezadovolnostjo srce in z nezadovolnostjo se vseli nemir, z nemiro pa oživé vse raznovrstne strasti, ki so mu dotle spale v duši: upornost, neznačajnost, nepoštenost, jeza, maščevanje, pijančevanje, katerim je težko najti krotivca. Najboljši naravni pripomoček je ta, da se da priložnost takemu nesrečnežu, da se nauči pravno izražati svoje želje, in ker je posamnik zato preslab in nesposoben — v d r u š t v i h. Praktično urejena vzlasti politična društva vzbujajo upanje v potrjih srcih in ž njimi moško silo, prepričanje, značajno samozavest in ž njo veselje do dela. Vzbude nam mož, trdnih in neomajnih kot so načela, ki jih vodijo. In s tem je vse pridobljeno!

Občni zbor katol. polit. društva.

(Govor predsednika kanonika Kluna.)

(Konec.)

Pa tudi v verskem oziru je ponehalo njih nekdanje strastno oporekanje. To se je pokazalo pri zakonu glede nedeljskega počitka, katerega je imel pretresati obrtni odsek. Namen tega zakona po načelih katoliških ne sme biti samo na to obrnjen, da se pomočnikom ob nedeljah dovoljuje primeren počitek, ampak da imajo tudi priliko, ob nedeljah in zapovedanih praznikih zadostovati svoji verski dolžnosti in vdeleževati se sv. maše. V ta namen nasvetoval sem jaz v tem oziru neko premembo, ki določuje, da se mora pri obrtnih podvzetjih delo ustaviti o takem času, da imajo delavci priliko iti k sv. maši. In vsi, tudi levičarski poslanci so pritrdili tej premembi. Levičarji zdaj niso več tisti strupeni nasprotniki cerkve in verskega življenja, kakoršni so bili pred 20 leti; oni spregledujejo, da so ravno zaradi tega zgubili nekdanjo nadvlado, zato zdaj več ne nasprotujejo s tako silo krščanskim načelom in se še celo štulijo, kakor do bi se tudi oni poganjali za vero in priznavali potrebo verskega prepričanja. In dasi jim to morebiti ne gre iz srca, nam je vendar dokaz, da nam koalicija ne brani zastopati verskega stališča.

To dokazuje tudi kazenski odsek. Zastopniki konservativnega kluba, katerim se je v tej zadevi pridružil tudi poslanec dr. Ferjančič, ki je bil v ta odsek pred svojim izstopom priporočam od konservativnega kluba, so nasvetovali več prememb, v katerih naj se glede bogočastja, bogokletstva in krive prisege varujejo katoliška načela. In kazenski odsek pritrdil je večinoma dotičnim predlogom ter jih zbornici priporoča v sprejem.

Pa tudi v kulturnem in narodnem oziru nam koalijska vlada ne dela zaprek, kakoršnih smo doživeli od prejšnjega ministerstva. Najočitnejši dokaz za to nam je kranjska gimnazija. Koliko smo si prizadevali pri ministru Gautschu, da bi bili zopet nazaj dobili kranjsko gimnazijo; ali vse zastonj! Minister je imel pač dosti lepih besed in obljub, ali storil ni ničesar. Sedanji učni minister Madejski pa

nam je brez odloga zopet dovolil popolno gimnazijo v Kranju ter se oziral na želje kranjskih meščanov. In to le storil tako hitro, da je bilo v par mesecih vse dognano in sta bila že z letošnjim šolskim letom odprta prva razreda nove višje gimnazije.

Tudi gledé gimnazije v Celju ugodilo nam je koalijsko ministerstvo. Leto za letom smo zahtevali od prejšnje vlade, da naj za slovensko prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem na gimnaziji v Celju napravi slovenske paralelke. Ali vse prejšnje so bile zastonj; učni minister Gautsch je sicer obetal, da hoče slovenske paralelke v Celju dovoliti, ako se potrdi dotični poskus s slovenskimi paralelkami v Mariboru. Ta poskušnja se je sicer dobro obnesla, ali slovenskih paralel v Celju vendar ni bilo. Obrnili smo se do koalijske vlade, in minister Madejski nam je obljubil, da hoče za slovensko prebivalstvo na Spodnjem Štajerskem v Celju vstanoviti novo slovensko spodnjo gimnazijo. Res je za prvi pričetek potrebni znesek postavil v državni proračun letošnjega leta. To je na noge spravilo celi nemčurski svet na Štajerskem in strah v pete zagnalo levičarjem. Celjsko vprašanje je sedaj najvažnejši politično vprašanje, ki ne zbuja duhov samo doma na Štajerskem, ampak po vseh avstrijskih deželah. Od vseh strani prihajajo levičarske peticije na državni zbor zoper vstanovitev slovenske spodnje gimnazije v Celju; ali ravno tako prihajajo od naših somišljenikov peticije za slovensko, ali prav za prav utrakvistično spodnjo Gimnazijo v Celju. In če levičarji pouzročujejo take peticije ne samo po Štajerskem, ampak tudi drugod, gotovo ne bode škodovalo, ako tudi mi posnemamo njihov vzgled, in v imenu našega društva državnemu zboru pošljemo peticijo za ustanovitev spodnje slovenske gimnazije v Celju. Levičarji bi silno radi vidili, da bi odklonitev slovenske spodnje gimnazije v Celju nas slovenske poslance spravila iz konservativnega kluba. Oni dobro vedo, da bi ta slučaj pač uničil konservativni klub, ne pa uničil koalicije, ampak da bi se spolnila njih najiskrenejša želja, to je tesnejša zveza med levičarji in Poljaci, kateri bi se po razdrobitvi konservativnega kluba pridružili nemški nacionalci. Da bi taka zveza nam ne bila na korist, mi ni treba še posebno povdarjati, zato nam politični razum brani, levičarjem delati v roke in pomagati v dosego njih najiskrenejše želje. Reč pride v budgetnem odseku v razpravo, v katerem po izstopu poslanca Sukljeja jaz zastopam konservativne Slovence, in nadejamo se, da bomo pri izvanredno hudem nasprotstvu levičarjev vendar rešili slovensko spodnjo gimnazijo v Celju. Ako se nam pa to ne posreči, bomo vedili, kaj nam je storiti.

Pa tudi gledé gmotnih podpor nam je koalicija na korist. Od vseh strani nam prihajajo prošnje in priporočila za dosego državne podpore, za vodovode, za pospeševanje kmetijstva, za povzdigo vinoreje itd. Ako bi bili zunaj koalicije in bi brezozirno napadali vlado in v svojih govorih mahali po njej, bi pač ne smeli pričakovati, da naj se pa vse jedno milostno ozira na naše potrebe in vstreza našim prošnjam. Tako pa moramo priznavati, da se zlasti minister poljedelstva zmerom ozira na naše potrebe in da nam še nikdar ni odrekel nobene prošnje, kadar smo želeli državne podpore za vodovode, vrvnavo hudournikov, napravo drevesnic ali trsnic itd. Najglavnejše delo pa je osuševanje ljubljanskega močvirja, ki bode stalo poldrug milijon goldinarjev in za katerega imajo prispevati polovico dežela, mesto ljubljansko in posestniki močvirja, drugo polovico pa državni zboljševalni zaklad. Ali minister poljedelstva nam ni le obljubil prevzeti na zboljševalni zaklad polovice vseh troškov, ampak obljubil je tudi, za posestnike posoditi njih zadevajoči znesek, ki naj se bo vrnil v 40letnih obrokih. To je taka polajšava, da pač opravičuje naš ostanek v konservativnem klubu, ker se ne moremo nadejati, da bi nam hotela vlada dovoliti vse to, ako stopimo iz tesneje zveze ž njo ter ji pri vsaki priliki dajemo zausnice.

Lahko bi Vam naštel še veliko družih razlogov, ki opravičujejo našo zvezo s konservativnim klubom, ali ker čas tega ne pripušča, naj zadostuje to. Kdor vse to preudarja, slovenskim državnim poslancem nikakor ne more očitati, da bi ne imeli vsigdar koristi naroda slovenskega pred očmi. Ali da bodo mogli tem uspešneje delati, potrebujejo vsestranske pomoči in podpore, ker bi bilo vse njih prizadevanje jako omejeno, ako bi se pokazalo, da doma drugače sodijo. Zato Vam priporočam slogo in jedinstvo, ker sloga jači, nesloga tlači. Nihče naj ne skuša

ukreniti na drugo pot, ampak vsi se držimo starega in skušenega gesla: Vse za vero, dom, cesarja! Le če bomo vsi složno in skupno delali, se smemo nadejati dobrih uspehov!

Kranjski deželni zbor.

(VII. seja dne 25. jan. 1895.)

(Dalje.)

Potem se oglasi poslanec kanonik Klun, rekoč:

Ker je poslanec dr. Tavčar napadal poročilo finančnega poročevalca, moram tudi jaz spregovoriti nekoliko besed, pa ne zato, da bi napadal dr. Tavčarja, ampak da bi njegove napade odbijal. Pri tej priliki pa hočem tudi drugim govornikom odgovarjati.

Poslanec Hribar toži, da je učiteljstvo odvisno od političnih oblastev, kar je nevarneje, kakor nekdanja odvisnost od duhovnov. Ali kdo je neodvisen? Mislím, da g. Hribar sam ne, dasiravno je samostojen načelnik zavarovalnega urada. Ali tudi on ima svoje višje, od katerih je odvisen. Tudi učitelji so odvisni od postavnih šolskih gospodsk, od krajnega, okrajnega in deželnega šolskega sveta, v katerih pa menda ne odločujejo samo uradniki, ampak v ta namen izvoljeni možje. Odgojitelji mladine pa tudi morajo biti odvisni, ker ne gre, da bi vsak učitelj po svoji glavi odgojeval mladino, kakor bi se mu zdelo. Zaganjal se je tudi v koalicijo, češ, da se zdaj duhovni družijo z vlado. G. Hribar pozna kranjsko duhovščino in njene nazore, zato mislim, da sam ne verjame besed, ki jih je izustil.

Dr. Tavčar je prijemal zastopnika škofijstva v deželnem šolskem svetu, ki je po njegovi trditvi neki rekel, da se na spodnji gimnaziji preveč slovensčine podučuje. Ne vem, ali je omenjeni gospod v istini govoril te besede, ali ne. Ako jih je pa govoril, tega gotovo ni storil iz mržnje do slovenskega jezika, ampak iz praktičnih ozirov. Pred nekimi tedni razglašal je slavno znani baron Helfert, ki se ne more prištevati k nemčurjem, ampak je že od nekdanj pristaš narodne češke stranke, v „Vaterlandu“ nekaj člankov, kako naj se na srednjih šolah skrbi za poduk obeh deželnih jezikov in v Moravskem deželnem zboru so celo nemški zastopniki nedavnej v tem smislu izročili samostalen predlog. To je imel škofijski zastopnik pred očmi in noben pameten človek se nad tem ne more spodtkitati. Dr. Tavčar je tudi rekel, da se učiteljstvo ne sme izročiti nobenemu drugemu nadzorstvu. Duhovščina tudi ne zahteva, da naj se nekdanji časi povrnili; šolsko nadzorstvo je postavno vrvnana, dotični naj le gledajo, da ga bodo tudi vestno izvrševali. Dr. Tavčar je povzdigoval šolstvo, da je biser naroda; temu tudi jaz pritrdim, in sem to povdarjal tudi lani, ko je dr. Tavčar še trdil, da proračun normalno-šolskega zaklada napravlja brezupni vtis. Jaz ne menim, da naj se vdamo brezupnosti, ali da ljudje z nevoljo donašajo stroške za šolstvo, in dotičnih besed v poročilo nisem postavil samovlastno, ampak s pritrditvijo finančnega odseka, kateremu sem s proračunom predložil tudi poročilo! Sprejel sem pa omenjeni stavek zaradi tega, da se ogiblujemo vseh nepotrebnih stroškov, katere le prepogosto nahajamo po šolskih zgradbah, pri ustanovitvi ali razširjenju šol. Marsikje imajo dobre šole za silo, ki malo stanejo, pa se prav po nepotrebnem odpravijo in ustanove redne šole.

Vizkazu najdemo tudi, da se za nekatere kraje dovoljujejo precej dvorazredni šoli, kar je dostikrat prenaplajeno. Naj se napravljajo jednorazrednice, da otrokom zlasti v zimskem času ne bo predaleč hoditi v šolo, ali razširjajo naj se še le potem, ko se jednorazredne dobro obnesó. Dr. Tavčar se je spodtkital tudi nad drugo resolucijo, kakor da bi hotel ž njo hujskati prebivalstvo zoper šole. Tudi ta resolucija je bila sprejeta v odseku in sem v poročilo sprejel samo to, kar se je v odseku omenjalo v pojasnilo te resolucije, kakor mi morejo pritrditi vsi člani finančnega odseka. Treba je pa to omenjati, ker sem se sam prepričal, da le malo ljudij in celó le malo učiteljev vé, koliko dežela potrosi za šolstvo.

Dr. Tavčar je prijemal tudi sostavo deželnega šolskega sveta in zastopnika škofijstva. Toda škofijstvo gotovo najbolje vé, kdo prav zastopa cerkvene koristi v deželnem šolskem svetu in zato mu nihče ne more kaj očitati, ako po svoji postavni pravici izvoli taka zastopnika, ki bosta po njegovem prepričanju varovala cerkvene in verske koristi. Gledé nadučitelja v Kranju povedal je že g. deželni predsed-

nik, zakaj je segel ravno po njem. G. dr. Tavčar meni, da ga je vlada imenovala samo zato, ker je pouk njegov v nemščini vzor. Sicer pa dr. Tavčar sam priznava, da je g. Pezdič dober in naroden učitelj, in jaz menim, da je prav zaradi tega še tem bolj opravičeno njegovo imenovanje in bi se nihče ne smel spodtikati nad tem. Gledé pouka v neobligatnem pouku v nemščini pridržujem si besedo pri posebni razpravi, nekatere reči so bile pa že zavrjene od drugih govornikov in kar se tiče g. deželnega glavarja, je tako temeljito zavrnil dotične napade, da je moralo to prav v srce veseliti in zadovoljiti tudi nje, ki so morda kdaj nekoliko dvomili, ali je bilo njegovo ravnanje pravo ali ne. Če je božji blagoslov klical na šolo v Beli peči, se mu to pač ne sme in ne more vstevati v greh, ker brez blagoslova božjega nič ni in nikjer ni tako potreben, kakor ravno pri šolstvu. Sicer pa opozarjam gospode, da so tudi naši predniki v tej visoki zbornici šolo v Beli peči zmerom smatrali za nemško šolo in da najdemo v prvih šolskih zakonih, ki pa od vlade niso bili potrjeni, določbo gledé učnega jezika, da je v vseh šolah učni jezik slovenski, izvzemši šole na Kočevskem in v Beli peči, kjer je učni jezik nemški. Kar se tiče napada na poslanca Pakiža, preklical ga je gospod dr. Tavčar, zato je reč poravnana v splošno zadovoljnost. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 29. januarja.

Mažarizacija. Nova vlada ogerska je že pokazala, da bode v prvi vrsti delala za mažarizacijo nemažarskih narodnostij. Popolnjevala bode to, kar se že storile prejšnje vlade. Sedanjemu učnemu ministru se zdi, da se ne doseže zadosti vnetost s pomažariziranjem in je zatorej sklenil poskrbeti, da se bode mažarizacija nadaljevala tudi pri mladeničih, ki izstopijo iz šole. On je zatorej naročil šolskim oblastvom, da naj v nemažarskih krajih snujejo mladenška društva za mladino, ki izstopi iz ljudske šole. V njej naj se bode gojil mažarski jezik, mažarske deklamacije, mažarsko petje. Ta društva imato namen torej popolniti, kar šola ni mogla doseči.

Bolgarija. Iz Bolgarije se slišijo čudne stvari, katerih pa vseh seveda ni verjeti. Marsikako laž pošlje v svet opozicija, ki bi rada onemogočila sedanjo vlado. Tako se govori, da so se Stojilov, Cankov in Karavelov dogovorili, da odstranijo sedanjega kneza. Stambolov se pa zopet približuje knezu, kateri spoznava, da je napak storil, da ga je odstranil. Radoslavov se ponuja, da sestavi novo vlado in odpravi zopet davek od uvažanega blaga, zaradi katerega se je sedanja vlada sprla z Avstrijo. Govori se tudi, da prebivalstvo ni zadovoljno s trgovsko politiko sedanje vlade in bi se že sama rada iznebila Stojilova. Opozicija vladi očita, da potratljivo gospodarja z denarjem. Povišala je znatno plače višjim častnikom. Misli se, da je storila to zaradi tega, da bi se v vseh slučajih mogla na nje zanašati.

Preiskava v vojašnicah na Nemškem. Po vseh vojašnicah na Nemškem so bile preiskave, da bi izvedeli, v kolikor so razširjeni socialistični časopisi in pa knjige mej vojaki. Te preiskave so se vršile s skrajno natančnostjo, preiskali so vso obleko, pregledali celo vse papirje, v kateri bi bil imel kak vojak kaj zavitega. Če se pomisli, da je v Nemčiji veliko socialnih listov, pride gotovo več starih listov k branjevcem, ki potem zavijajo razne stvari, ki jih prodajajo. Naravno je, da so več taci papirjev dobili po vojašnicah. Govori se, da se je ta preiskava vršila na povelje vlade, da si nabere gradivo za utemeljenje predloge proti prekuehom, češ, socialistični spisi so se že tako razširili mej vojaki. Če bode to vplivalo na parlament, ne vemo. V komisiji so se že važni odstavki vladne predloge kar odklonile. Govori se, da vlada že misli na razpust drž. zbora.

Novo francosko ministerstvo je sestavljeno. Notranje stvari je prevzel Leygues, finance Ribot sam, nauk Poincarre, pravosodje Trariens, trgovino Leban, vnanje stvari Hanotaux, poljedelstvo senator Gadot, javne dela: Dupuy-Duimeps, vojsko general Jamont in pomorstvo admiral Besnard. Ra-

dikalcem ni novo ministerstvo prav po volji. Sestavljenje je imelo mnogo ovir. Marsikak portfelj je prišel komu v roke, ki ni prav sposoben zanj. Tako bode poljedelstvo vodil zdravnik Gadot. Mej novimi ministri je pet odvetnikov. Tako se pa sodi, da bode novo ministerstvo nadaljevalo politiko odstopivšega. Dolgo se bode težko držalo, odvisno bode močno od monarhistov, ki je bodo lahko vrgli, kadar bodo hoteli.

Belgijska zbornica V belgijski zbornici se je pripetil malo neprijeten slučaj. Socijalist Anzeele je razvijal razne pretirane zahteve. Katoliški poslanec Eemann je videč, da ideje Anzeelove niso uresničljive, mej govorom naredil nekaj ne popolnoma umestnih opazk. Predsednik ga je pa poklical dvakrat zaradi tega k redu, dočim je pustil socialističnega poslanca, da je napadal prav po svoji volji sedanji družbeni red. Eemann je zatorej zahteval besede, da bi se nekoliko opravičil svoje klice, a predsednik mu je odrekel besedo. Na to je Eemann interpeloval na zbornico, ki je odločila p. predsedniku. Poslednji je pa takoj na to odložil predsedstvo, če tudi so ga razne stranke prosile, da naj še ostane. Seja se je potem mej velikim hrupom zaključila.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 29. januarja.

(Shod volilcev v Črnomlju in Metliki) Prejeli smo obširno poročilo o shodu volilcev, katere je sklical kandidat g. Višnikar v nedeljo ob 3. uri popoldne v gostilni v „Gradu“ v Črnomlju in ob 8. uri zvečer v Morovi gostilni v Metliki. Za danes povzamemo zaradi pomanjkanja prostora dopisov naslednje stvari: V Črnomlju se je zbralo okoli 80 volilcev. Predsedoval je shodu učitelj gosp. Šetina. Kandidat Višnikar je omenjal, da je njegov program: poštenost in pravičnost vsem narodom in stanovom. Lastnosti pa je poslancu treba, da je naroden, neodvisen in da pozna svoj okraj. Dokazoval je, da on ima te lastnosti. V politiki on hodi srednjo pot mej domačima strankama, ki se strastno bijeta za hegemonijo, trudil se bo za ravnopravnost in oziral se vlasti na gospodarske potrebe volilnega okraja. Za njim je spregovoril kapelan g. Pristov ter poudarjal, da pogrša v kandidatovem programu marsikaj, vlasti, da ni z nobeno besedo omenil mej naštevanjem lastnostij poslanca verskega momenta, da je v gospodarskem oziru premalo pojasnil svoje stališče, da ne veruje, da bi bil kot uradnik tako neodvisen, kakor-se to zahteva od državnega poslanca. — Kandidat Višnikar odgovarja, da kar se tiče vere, smo vedno dobri katoliki, in zagotavlja, da ne bode nikoli žalil verskih čutov (!) slovenskega naroda. Ko je še pojasnil gosp. Pristov svoje stališče ter konstatoval, da zaradi vprašanja o legalizaciji ni dal kandidat nobenega pojasnila, zaključil se je razgovor. Pri glasovanju je glasovalo nekaj volilcev za kandidato gospoda Višnikarja, nekaj zoper; predsednik je izjavil, da je večina za Višnikarja. — Na to se je kandidat Višnikar odpeljal v Metliko, kjer se je vršil shod okoli 8. ure. Navzočih je bilo zelo veliko volilcev. Sodnik Višnikar je razvil svoj program podobno kakor v Črnomlju. G. Nadrah je kritikoval razloženi program g. Višnikarja tudi v podobnem smislu, kakor g. Pristov v Črnomlju. Na to je g. Česarek vprašal kandidata, kaj misli gledé volilne pravice, kaj o Peitlerjevem predlegu gledé podržavljenja notarijata in kaj o vinski klavzuli. Tudi je vprašal, koliko je resnice na „Slovenčevem“ poročilu o interpelaciji radi notarijata v deželnem zboru. Kandidat Višnikar je odgovarjal, da je za razširjenje volilne pravice, ne pa za občno volilno pravico, ker bi bilo to mestom v kvar; gledé notarjev pravi, da jih on ne zagovarja, pač pa je mnenja, da mora ljudstvo imeti nekoga, ki skrbi za pravilnost listin; gledé interpelacije zaradi članka „Notarijat“ v „Slovenecu“ ni omenil ničesar. — Pri glasovanju se je kandidatu še slabše godilo, nego v Črnomlju, ker se jih je tukaj še več pokazalo nasprotnih njegovi kandidaturi.

(Kanonično umeščen) je bil dne 14. t. m. v Semiču po velč. gospodu dekanu Antonu Alešu, kot škofijskemu pooblaščenцу Josip Kramarič dosedanji župni upravitelj na Vrhu, na to faro.

(Umrli) je dne 26. t. m. v Celovcu prelat Jan. Rauscher, stolni kanonik, inf. prošt v Brežah, papeževi hišni prelat itd., star 87 let. Pokojnik se je porodil dne 8. septembra l. 1808. v Celovcu, bil v mašnika posvečen dne 24. oktobra l. 1830. Dolga leta je bil stolni župnik v Celovcu. N. p. v m.!

(Nemški nacijonalci v Sinčivasi.) Piše se nam: Nemško-nacijonalni „Volksverein“ je imel 20. t. m. v Sinčivasi shod, da je pripravljaj „svoje“ može na obč. volitev v Doberlvasi 21. t. m. Pa liberalni nacijonalci so doživeli dne 20. na shodu, kakor dan pozneje pri volitvi, popolen fiasco. Kot „zanimivost“ poročam, da je župnik baron Zucco-Cucagna govoril o narodnih vprašanjih in nspadal kakor v svojem „znamenitem“ članku o narodnosti, katerega so seve hlastno pobrali vsi nam sovražni listi, nas Slovane! Hotel je naše kmete begati in jih ščuvati proti domači duhovščini. Pa naš kmet je hvala Bogu, že toliko probujen, da spozna svoje prave prijatelje in da ne verjame tudi kakemu laškemu baronu ne, če le-ta prodaja — praznim stolom svojo nacijonalno-zmedeno „modrost“.

(Iz Zaplane.) Veliko snega nam je bilo prineslo novo leto — a kmalu ga je odnesel gorek južni veter tako, da si si lahko že nabiral cvetoče teloh. — A zopet ga je padla precejšna kopica. Toda ni toliko sneg, kateri nam dela skrbi, ampak večje skrb nam vzbuja še le pogled na pogorelo cerkev, katero bo treba sezidati, a primankuje sredstev za to. — Ze meseca novembra potrkali smo na usmiljena srca bližnikov s prošnjo za podporo. Nekaterniki (a le malo jih je) so se odzvali z doneski, lepa hvala njim. A ta svota je še precej majhna v primeri s stroški, katere bodemo imeli. Cerkev je pogorela, stranski oltarji popolnoma trohnjeni. Razun velicega oltarja in pregraje je vse v jako slabem stanu. Res, da ima cerkev nekaj premoženja, a to nikakor ne zadostuje. Ali pa naj tedaj novo breme naložimo na ubogo ljudstvo, katero že tako tare toliko bremen. Pomagajte tedaj, da ljudstvo dobi svojemu vzvišenemu namenu dostojno cerkev, v kateri se bo z veseljem zbiralo, in postavili ste podlago k rešenju tega najvažnejšega vprašanja. Saj nobeden ne zahteva kakih velikih doneskov, najmanjši se bo s hvaležnostjo vsprejel. Dobrotni darovi naj se pošljejo J. Seigerschmida, duh. upravitelj na Zaplani pri Vrhniki.

(Goriške novice.) V Renčah so praznovali ondotni zidarji svojega zaščitnika sv. Vincencija s slovesno službo božjo in povečevali slavnost proti prepovedi glavarstveni s streljanjem. Orožniki so hoteli razgnati streljalce, a ti so se jim uprli, jim pričeli kljubovati, na kar so orožniki jeli rabiti orožje. Ranili so več navzočih. Kedo je kriv, pokazalo bo sodnija. — V Plaveh je 23. t. m. provzročil ogenj škode okrog 100 gl. posestniku Andreju Konjederu. Povod ognju je neznan.

(Iz Škocjana na Dolenjskem.) 22. t. m. zjutraj so na cesti proti Zagradski gori dobili mrtvi trupli Marije Šinkovec iz Breznika in novokrščenca Alojzija Lindič. — Marija Šinkovec, botra otrokova, je šla okoli 8. ure zvečer iz neke škocijanske gostilne, kjer sta z botrom pregloboko pogledala v kozarec. Med potjo jo je skoraj gotovo kap zadela, otrok pa je utonil v Radulji, katera je po noči stopila iz struge.

(Iz Cirknice) nam je poslal učitelj g. F. Juvanec dopis, v katerem bi rad, da bi ga kot popravek vsprejeli na podlagi § 19. Ker pa poslani popravek ne vstreza zahtevam omenjenega § zato ga v celoti ne priobčimo, pač pa omenimo, resnici na ljubo, da imenovani g. učitelj ni določil posameznih točk za vsprejete veselice ter da je ravno on ugovarjal željam občinstva, da k Ciril-Methodovim veselicam ne spada ples. — S tem pojasnilom bo di stvar poravnana.

(Imena izžrebanih porotnikov.) Pri c. kr. deželnem sodišču so bili, dne 28. januarja za porotne sodbe I. perijode izvrežbani gospodje porotniki: Bostjančič Jožet, fижaker in hišni posestnik v Ljubljani; Burger Jakob, posestnik in zidarski mojster v Ljubljani; Dečman Anton, trgovinski potovalec in hišni posestnik v Ljubljani; Dolenec Oroslav, svečar in hišni posestnik v Ljubljani; Druškovič Andrej, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Druškovič Ignacij, krčmar in hišni posestnik v Ljubljani;

Menjalnica bančnega zavoda

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Hauptman Adolf, pleskar in hišni posestnik v Ljubljani; Jenič Alojzij, prokurist v Ljubljani; Jare Jožef, posestnik zemljišč v Medvodah; Kajzel Alojzij, poslovodja v Ljubljani; Karinger Karl, trgovec v Ljubljani; Kaube Fran, krčmar v Ljubljani; Kozak Ferdinand, mesar in hišni posestnik v Ljubljani; Kavčič Lorenc, posestnik zemljišč, krčmar in c. kr. poštar v Medvodah; Leskovic Fran, trgovec in hišni posestnik, Lininger Janez, trgovski agent in hišni posestnik, Lenče Karol, posestnik zemljišč in župan v Lavercei; Mathian Janez, trgovec s hišno opravo in hišni posestnik, Mikuš Adolf, izdelovatelj dežnikov v Ljubljani; Mikuš Anton, lesni trgovec, krčmar in hišni posestnik v Ljubljani; Matjan Jakob, posestnik zemljišč in krčmar v Zgornji Siški; Noll Vincencij, c. in kr. umirovljen stotnik v Ljubljani; Ogrin Simon, hišni posestnik in akad. slikar na Vrhniki; Piškur Fran, krčmar in hišni posestnik v Ljubljani; Počivalnik Karol, hotelijer in hišni posestnik v Ljubljani; Presel Fran, trgovec s prečiči v Ljubljani; Ravnikar Anton, krojaški mojster in hišni posestnik v Ljubljani; Roeger Janez ml., zavarovalni tajnik v Ljubljani; Rohrman Viktor, trgovec v Ljubljani; Dr. Schaffer Adolf, deželni odbornik v Ljubljani; Souvan Ferdinand, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Spoljarič Janez, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Večaj Alojzij, lončarski društvenik v Ljubljani; dr. Zbašnjak Fran, deželni tajnik v Ljubljani; Zorec Anton, molar in hišni posestnik v Ljubljani; Zupančič Jožef, odvetniški kandidat v Ljubljani. — Namestovalni porotniki gospodje: Arkoš Miklavž, komptorist v Ljubljani; Grohmann Julijus, trgovski pomočnik v Ljubljani; Kranjc Janez, hranilnični blagajnik v Ljubljani; Lapsin Karol, trgovec v Ljubljani; Povločič Fran, hišni posestnik v Ljubljani; Poek Fran, vrezovalec in gostilničar v Ljubljani; Podrekar Grega, kramar v Ljubljani; Slovša Leopold, mesar v Ljubljani; Uraonč Andrej, ključavničarski mojster v Ljubljani.

(Požar.) 25. t. m. ob pol 10. uri zvečer je pogorel skedenj F. Puciharja v Ganičah, okr. ljubljanske okolice. Škode je 1000 gl. Pogorelec je bil zavarovan za 400 gl.

(Potres) je 17. t. m. razdejal mesto Kuhan v treh minutah. 1200 ljudij je bilo posutih v mošeji in v družih javnih zavodih.

Telegrami.

Dunaj, 29. januarja. „Wiener Zeitung“ objavlja cesarski patent, s katerim se razpušča isterski deželni zbor in odredajo nove volitve.

Dunaj, 29. januarja. Ravnatelj avstrijskega muzeja za umetnost in industrijo dvorni svetnik Falke je z izrazom najvišjega zadovoljstva za mnogoletno uspešno delovanje na svojo prošnjo umirovljen. Podravnatelj Bucher je imenovan voditeljem muzeja in se mu je hkratu podelil naslov in značaj dvornega svetnika.

Dunaj, 29. januarja. Vsled silnega metenja je popolnoma ustavljen ves promet na železnici mej Št. Petrom in Reko in tovorni promet na železnici mej Trstom in Ljubljano.

Brno, 28. januarja. Na progi Brno-Okrsko avstroogorske železniške družbe so včeraj skočili nekateri vagoni s tira. Lokomotiva se je preobrnila. Jeden kurjač je

lahko ranjen. Vlakovodja od strahu ni bil več za službo. Ovira prometu se je kmalu odstranila.

Budimpešta, 29. januarja. 150 privržencev katoliške stranke je imelo tukaj posvetovanje. Sklenili so, da se bode nova stranka imenovala ljudska stranka.

Budimpešta, 29. januarja. Budgetni odsek zbornice poslancev je brez debate vsprejel budgetni provizorij.

Budimpešta, 29. januarja. Včeraj so bili tukaj 2 uri trajajoče demonstracije delavcev, 19 so jih zaprli. V Velikih Košicah so konfiskovali tri hujskajoče tiskovine in jednega glavnega agitatorja zaprli. V Kološu je policija razpustila shod delavcev.

Berolin, 29. januarja. Kakor poročajo jutranji listi, je vojaška straža ustrelila moža, ki je pred laboratorijem na Jungfernhaide nekaj sumljivega imel opraviti in hotel bežati.

Madrid, 29. januarja. Maročansko poslanstvo je semkaj prišlo.

Peterburg, 29. januarja. Iz vse države prihajajo deputacije, da carju in carici častitajo k njih poroki.

Pariz, 29. januarja. Predsednik republike Faure je včeraj vsprejel kralja srbskega v avdijenci.

Pariz, 29. januarja. Maršal Canrobert je umrl.

Pariz, 29. januarja. Zakon o pomiloščenju političnih zločincev vsprejel se je s 511 proti 7 glasom. Predlog o nujnosti davčne revizije je po odklonil s 332 proti 198 glasov.

Pariz, 29. januarja. Izjava predsednika Faura ki se je prečitato v zbornici, naglašala da je njegovo izvolitev zahvaliti delavni demokraciji. V njej obeta predsednik, da bode varoval ustavo, nadalje, da je treba izvesti socialne reforme. Naglašala še pravičnost, zmernost in miroljubje. Vsi se pozivljajo, da skupno delajo za slavo republike. Goblet je interpeloval vlado o njeni politiki. Zbornica se je izjavila s 329 proti 79 glasom, da je zadovoljna s pojasnili, katere je dal ministerski predsednik.

Washington, 29. januarja. Izjava predsednika Clevelanda napoveduje naredbe proti izvažanju zlata.

Hennebergova svila

— pristna le, ako se naroči neposredno od moje tovarne — črna in barvena, od 35 kr. do gl. 14-65 meter, — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (okoli 240 raznih kakovosti in 2000 raznih boj, vzorcev itd.) poštnine in carine proste na dom. Vzorec točno. Dvojni pismeni porto v Švice.

Tovarne za svilo G. Henneberg
43 (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu. 17-2 1

Razpis službe.

Razpisana je služba občinskega tajnika na Bledu

z letno plačo 500 gl.,

po dogovoru tudi več.

Prošnje je vložiti do 10. februarja t. l. občinskemu predstojništvu na Bledu.

J. Peternel,
župan.

74 3-2

Dunajska borza.

Dne 28. januarja.	
Skupni državni dolg v notah	100 gl. 75 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 " 75 "
Avstrijska zlata renta 4%	125 " 85 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 " — "
Ogerska zlata renta 4%	125 " 10 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 20 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1063 " — "
Kreditne delnice, 160 gl.	415 " 75 "
London vista	124 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 " 77 1/2 "
20 mark	12 " 16 "
20 frankov (napoleonador)	9 " 86 "
Italijanski bankovci	46 " 40 "
C. kr. cekini	5 " 81 "

Dne 28. januarja.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gl.	150 gl. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	162 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gl.	198 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 50 "
Tisinske srečke 4%, 100 gl.	144 " 75 "
Dunavske vravnadne srečke 5%	131 " — "
Dunavske vranavne posojilo l. 1878	108 " 25 "
Posojilo goriskega mesta	111 " 25 "
4% kranjsko deželno posojilo	67 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 10 "
Prijoritne obveznice državne železnice	230 " — "
" " južne železnice 3%	170 " 85 "
" " južne železnice 5%	131 " — "
" " dolenskih železnic 4%	98 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gl.	197 gl. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	149 " — "
Avstrijske rubežne srečke, 10 gl.	17 " 90 "
Rudolfove srečke, 10 gl.	23 " 25 "
Salmovske srečke, 40 gl.	69 " — "
St. Genois srečke, 40 gl.	72 " 25 "
Waldsteinove srečke, 20 gl.	50 " — "
Ljubljanske srečke	25 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	183 " — "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3498 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	540 " — "
Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	104 " 50 "
Dunajske lokal. železnice delniška družba	88 " — "
Montanska družba avstr. plan.	92 " 60 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	167 " — "
Papirnih rubljev 100	133 " — "

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri krebanjih, pri izkrebanju najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilfstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.

Poslano.

Davidov konjak-sladni izvleček
Priporočen od medicinskih (621) velmož (50-9) Dobiva se v vseh boljše (623) lekarnah. (15-8) Glavna zaloga pri lekarnarju Jos. Mayerju v Ljubljani.
olajšuje kašelj, razkrajja sliz, ojačuje; nepogrešljiv za prebolele.

Umrli so:

27. januarja. Emilij Bohine, delavčev sin, 9 let, Gopodske ulice 5, exudatum pericardiale. — Rudolf Kastelle, krojačev sin, 11 dni, Opekarska cesta 45, božanst. — Karolina Neuwirth, gostija, 88 let, Rožne ulice 17, kap. — Frančiška Rudolf, hranilničnega uradnika žena, 36 let, Kravja dolina 11, jetika.

V bolnišnici:

26. januarja. Anton Cerar, hlapec, 29 let, jetika.

Tujci.

27. januarja.

Pri **Stoma**: Vaigt, Knoll, Rappold, Kraus, Handofsky z Dunaja. — Reis iz Londona. — Traut iz Bolzana. — Černe iz Tomaja. — Baumeister iz Maribora. — Selinger z Reke. — Schwentner iz Brežic.

Pri **Maltcu**: Fuchs, Koppel, Fischer, Fromm, Schmidt, Steinmasler in Vogeš z Dunaja. — Wondra od Sv. Križa. — Löwe iz Kamnika.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.		728.5	-8.2	sl. szap.	oblačno	0.4
28.3. u. pop.		728.4	-2.8	sl. vzh.	"	sneg
9. u. zveč.		730.8	-4.8	"	"	"

Srednja temperatura -5.3° za 2.0° nad normalom.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Medicinalno olje iz kitovih jeter.
(Ribje olje.)

Priznano najbolje učinkujoče in pristne vrste, vedno sveže v zalogi. Steklenica z navodilom o porabi 60 kr., dvojna steklenica 1 gl., 12 malih steklenic 5 gl. 50 kr., 12 velikih steklenic 10 gl.

Dobiva se pri 563 14

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, VIII. Lekarna Trnkóczy, Dunaj, III. Lekarna Trnkóczy v Gradcu.